

Protokoll hållet vid Sundsvalls Skallä-
rare förenings sammanträde
den 29 januari 1886.

Närvarande voro: Herrar Vieberg, Pallingqvist, Nyström, Stenlund, Boström, Vallin och undersekr. Frae Hall, Froknarne Lundström, Lindgren, Hamrin, Nordberg, Rörström, Quarnström, Orufelt och Osterlund.

Herr Stenlund höll lektion i katekes.

Derefter upplästes föregående mötes protokoll och godkändes. Att vid nästa sammanträde sedermera uträgs från Hagetörn.

Diskussionen öfver den hållna lektionen öppnades af lektions-
gifvaren, som uppmanade de närvarande att yttra sig öfver hans
lektion, på det att katekesundervisningen skulle blifva belyst från
olika synpunkter.

Herr Vieberg hade särskildt fäst sig vid lektionsgifvarens tillämpning
på barnen själva och deras lif.

Herr Nyström ansåg och tillämpningar goda ^{de} bör användas
mindre i de öfre klasserna. Trodde att man vid framställan-
det af en lärdom bör belysa den med ett bibelspråk. En tillämpning
vare visserligen bra, men ej af den nytta för lifvet, som ett bibelspråk.

Herr Vieberg framhållt att tillämpningarna bör grunda sig på bibeln
och att, då det är lämpligt, använda dem, såsom varande goda och
till värbigelse.

Herr Nyström inotände med herr Vieberg, men trodde att man vid til-
lämpningars användande kunde gå till öfverdrift.

Herr Stenlund ansåg att, då lämpliga exempel ur bibliska historien
ej kunde anföras, skulle sådana ur det praktiska lifvet användas.
Trodde tillämpningar kunna användas i skolan alla klasser öfver
de högre.

Herr Nyström sade sig hafva blifvit missförstådd af den föregående tala-
ren rörande tillämpningars användande i de högre klasserna och
trodde att man vid undervisning af äldre barn kunde få fullt lämp-
liga bibliska exempel.

Härmed afslöts samtalet öfver lektionen.

Redan till nästkommande föregående år hade till styrelsen
af slöjdlärover herr Boström inkommit en så lydande fråga:
"Huru bör slöjdundervisningen i folkskolan för gossar
anordnas?" med anhöllan, att frågan skulle vid nästan-

nämnde sammanträde för föreningen till diskussion framläggas. Som tiden
så då medgif densamma diskutera, beslöts att den skulle föredragas
vid januarsammanträdet. I följd häraf företogs frågan nu till behandling
och inleddes af h. Boström Sälunda.

Den åsigt, att kroppsarbetet bör gå hand i hand med själsarbetet i våra
skolor är ingalunda ny. Redan reformatorerna, som äfven på undervisningens
område voro banbrytare, hafva uttalat den. Doktor Luter säger, att vid
sidan af skolarbetet bör lärjungan dagligen i skolan eller hemmet syssel-
sättas med kroppsarbete eller med att lära något handtverk, på det
att intet må försummas. Zwingli säger, att hvar och en äfven den
högst uppsatte borde lära ett handtverk, ty då blefve ryssloläsheten,
alla lasters moeder, undertryckt och kroppen starkare, sundare
och mera härdad. Alla stora pedagoger efter dem hafva också enhät-
ligt erkänt handarbetets stora betydelse för uppfostran.

Att sålunda handarbetet eller slöjden verkligen är på sin
plats i folkskolan, lider väl intet tvifvel, ty derom har man
som sagt länge varit ense, fastän det är först vår tid, som
i någon större utsträckning hunnit sätta dessa teorier i ver-
ket. Men när det blir fråga om sättet eller anordningen för den-
na undervisningsgren, äro meningarne mycket delade.

Skall slöjden blifva till verklig nytta och skall den kunna
uppfylla de kraf, man med rätta kan ställa på densamma,
får man aldrig glömma, att slöjden skall vara ett uppfostrings-
medel och slöjdskolan sålunda en uppfostringsanstalt.
Målet med slöjden kan sålunda icke vara att dess ut-
bilda snickare, svarfvere, smeder etc. icke ens att lägga grun-
den för något af dessa yrken, utan att bidraga till kropps-
och själskrafternas harmoniska utbildning samt att bibringa
allmän handafärdighet. Till detta mål leda måhända
flere vägar. Men som den till slöjden anslagna tiden är mycket
kort, är klart, att man bör välja den väg d. v. s. den slöjdart, som
fortast och säkrast leder till målet. Denna är snickerislöj-
den, deri då inbegripet något svarfning och träsnideri. Dess-
utom skall ju slöjden vara en motvigt mot det myckna
stillasittandet i skolan, men huru blir det så, ifall barnen
2 à 3 timmar i rad få sitta lutade öfver ett flättnings-
eller snideriarbete.

Vid denna som vid all annan undervisning

måste en bestämd plan följas: gå från det lättare till
det svårare, från det bekanta till det obekanta, både med af-
seende på arbeten och verktyg. Det verktyg, barnen bäst
känna till, är onekligen knifven, hvadan denna ock först bör
användas till förfärdigande af lättare saker, hvarefter man
så småningom öfvergår till andra verktyg och svårare
arbeten. Vid planläggningen får man således alls icke
lata några yttre omständigheter, såsom att förfärdiga arbe-
ten för skolans behof eller sådana, som äro lätta att af-
yttra, inverka, ty derigenom omintetgöres i mer eller
mindre mån den pedagogiska anordningen. Sanningen få
då barnen öfverträtta sig med sådant, som ligger öfver deras
förmåga eller med sådant, som ligger under densamma.

Hvilket fall som helst slappas deras intresse. De huvud-
punkter, man vid upprättande af en modellverie för folk-
skolan har att taga hänsyn till, äro enligt ingenörf Vallander:
den skall vara af beskaffenhet att tillvinna sig gossarnes
intresse; lemna användbar arbetsprodukt; uppöfva den
allmänna handafärdigheten; befordra ordning och nag-
granhet; tillåta renlighet och snygghet; motsvara den
arbetandes förmåga och kroppliga styrka; i någon mån
uppöfva smaksinnet; stärka och uppöfva kroppskraft-
na, värtadkomma motvigt mot stillaståndet. Dessa
grundsatser hafva ock följts vid utarbetandet af den
s. k. naaska modellverien, hvilken otvifvelaktigt är
den bästa vi för närvarande hafva, hvarför den ock bör läg-
gas till grund för en framgångsrik slöjdlundervisning.

Efter detta her Bostöms anförande hade ordföranden
her Nyström ordet. Han sade att den förvarande frågan
framkommit i anledning af vår slöjdskola och den omstän-
digheten att slöjdläraren klagat öfver ojämt besök i skolan.
Framställde den frågan huruvida felet till gossarnes mindre
intresse för slöjden vore att öfka i själva arbetet, i anord-
ningen af slöjden eller i det bemätande de rönne af läraren.
Hvad felet låg i anordningen, ty skolans tillkornet
var ett hantverk öfvensom deri, att ^{som från första början undervis-} läraren vore apedago-
gisk och kunde gifva gossarne kärlek till skolan.
Ringa intresse för slöjdskolan hade öfven sports från

andra håll. Ansåg att intresset skulle ökas, om gossarne finge behålla de af dem förfrågade arbetena.

Herr Boström inottrände med herr Nyström deri att barnen böra få behålla sina arbeten, men sade det ej vara lämpligt att barnen finge taga med sig af sina saker till skolan för att der laga dem, ty, om så skedde, skulle själva slöjdarbetet snart trängas till sidan och skolan förlora sitt egentliga syfte. Detta herr Boströms se-
nare yttrande framkallades deraf, att en föregående ^{talare} anmärkt, att gossarne klagat deröfver, att de ej i slöjdskolan finge laga en taffelkam eller dylikt). Vidare framhåll talaren att barnen snart tröttnade, då framgången ej syntes så snart de hoppats. Vid sådana förhållanden bör läraren påvisa felet i arbetet och uppmuntra barnet, då det slutligen kan göra sin sak riktigt. När barnet ser att det lyckas blir det mera ihärdigt.

Då tiden nu var långt framskriden, beslöts att diskussionen öfver frågan skulle fortsättas vid nästa sammankommande, hvarefter mötet avslöts.

Emil Beeth
Sekreterare.